

že propadá ve prospěch státu. V Šu 1 jsou zvláště uvedeny činy podle desáté hlavy prvního dílu trestního zákona ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák. a do hlavy té jest zařaden i zločin Šu 105 tr. zák., jímž byl obžalovaný uznán vinným. Nastavší změna omezila se na to, že nadále při zločinu Šu 105 tr. zák. propadne jen dar poskytnutý, nikoliv i dar pouze nabízený, a že se propadlý dar přikáže státu, nikoliv ústavu chudých (srovnej rozhodnutí sb. n. s. č. 2314 a rozhodnutí č. j. Zm II 52/26).

Čís. 2702.

»Trapným stavem« ve smyslu druhého odstavce Šu 100 tr. zák. jest tělesná nebo duševní trýzeň, která jednak svou silou, jednak délkou svého trvání přesahuje při zločinu Šu 98 a) tr. zák. onu míru újmy na tělesné neporušenosti napadeného, při zločinech Šu 98 b) a Šu 99 tr. zák. pak onen stupeň obavy nebo strachu a nepokoje ohroženého, které, i když trestným činem skutečně byly způsobeny, mají jako pojmový znak té které skutkové podstaty v zápětí potrestání pachatele pouze podle mírnější sazby prvního odstavce Šu 100 tr. zák.; onen pojem není omezen pouze na újmy na tělesné neporušenosti (zdraví) napadeného, nýbrž odpovídají mu zjevy rázu psychického (mimořádný stupeň strachu, vnitřní hrůza a úzkost, duševní muka vůbec).

(Rozh. ze dne 18. března 1927, Zm I 652/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 1. října 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle Šu 98 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 11 Šu 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost rozsudkový výrok, že byla Marie K-ová učiněným jí násilím uvedena po delší čas v trapný stav, kterýžto výrok měl v zápětí, že byl obžalovanému uložen trest podle vyšší sazby druhého odstavce Šu 100 tr. zák. Zmateční stížnost jednak vyslovuje názor, že do trapného stavu ve smyslu onoho zákonného ustanovení dostává se ten, u něhož se objeví nějaké následky zlého činu, na př. vážná choroba nebo zvýšený stav nervosy, záchvaty a pod., jednak vytýká, že se rozsudek nezmiňuje v důvodech blíže o tom, v čem spatřuje uvedení Marie K-ové v trapný stav, ba že tuto okolnost vůbec opomíjí. Bezdůvodnou je především výtku posléz uvedená. V rozsudkových důvodech praví se sice jen zcela povšechně, že K-ová byla podle své svědecké výpovědi učiněným jí násilím uvedena po delší čas v trapný stav. Jest však zřejmo, že rozsudek má tu na zřeteli veškeré okolnosti, potvrzené řečenou svědkyní, které nalézací soud plně uvěřil, pokud mají význam pro řešení otázky, o niž jde.

Onen názor, uplatňovaný zmateční stížností, dlužno však označiti za právně mylný. Nic, zejména ani doslov zákona nenasvědčuje domněnce,

že by zákonnému pojmu trapného stavu odpovídaly pouze následky zločinu podle §u 98 nebo 99 tr. zák., dokonce jen takové následky, které se objevily teprve později, jak patrně za to má zmateční stížnost. Již doslov i smysl předpisu samotného dovoluji naopak souditi, že tu v úvahu přichází také, a to především, trapný stav, který, byv přivoděn učiněným násilím nebo nebezpečnou pohružkou, trvá u napadeného neb ohroženého právě v době, kdy s ním tím neb oním způsobem bylo zle nakládáno, po případě v době na to bezprostředně následovavší. Pojmu samotného zákon ani neurčuje, ani ho blíže nevysvětluje, je však jím zřejmě míněna tělesná nebo duševní trýzeň, která jednak svou silou, jednak délkou svého trvání přesahuje při zločinu podle §u 98 a) tr. zák. onu míru újmy na tělesné neporušenosti napadeného, při zločinech podle §u 98 b) a 99 tr. zák. pak onen stupeň obavy nebo strachu a nepokoje ohroženého, které, i když trestným činem skutečně byly způsobeny, mají jako pojmový znak té které skutkové podstaty v zápětí potrestání pachatele pouze podle mírnější sazby prvního odstavce §u 100 tr. zák. Je tomu tak zejména i při trestných činech, zakládajících skutkovou podstatu zločinu podle §u 98 a) tr. zák., o jaký jde v souzeném případě. Ani tu není pojem trapného stavu omezen pouze na následky, jimiž zmateční stížnost míní především újmy na tělesné neporušenosti nebo zdraví napadeného, nýbrž odpovídají mu i zjevy rázu psychického, mimořádný stupeň strachu, vnitřní hrůza a úzkost, duševní muka vůbec.

S hlediska těchto právních úvah nelze rozsudkovému výroku, napadenému zmateční stížností, vytýkati důvodně ani, že jím nalézací soud překročil při výměře trestu trestní pravomoc (§ 281 čís. 11 tr. ř.), jak namítá zmateční stížnost, ani že jím byl čin obžalovaného mylným výkladem zákona podřaděn trestnímu předpisu zákonnému, který se naň nevztahuje (§ 281 čís. 10 tr. ř.).

Nejen podle svědecké výpovědi Marie K-ové, na níž je výrok ten zbudován, nýbrž i podle výslovných zjištění rozsudkových spočívalo skutečné násilí, učiněné jí obžalovaným v tom, že ji již při prvním výstupu chytil jednou rukou za krk, druhou za pravé rameno a snažil se ji porazit, což se mu po chvíli také podařilo, a že, padnuv na ni, sahal jí přes blůzu na prsa a přes kalhoty, které se jí snažil sundati, na přirození, při čemž měl pohlavní úd venku, že přes prosby K-ové, by ji pustil, snažil se jí zmocniti, a že jí, když křičela o pomoc, zacpával rukou ústa. Když se jí podařilo shoditi obžalovaného se sebe a utíkala dále, obžalovaný ji znovu chytil za krk a za pravé rameno, při čemž jí způsobil modřiny a poškrabal jí v obličej, když pak K-ová, která se stále bránila, zemdlela, podařilo se obžalovanému povaliti ji znovu na zem, načež lehnuv si na ni, odkryl jí sukně, roztahoval jí násilím nohy, snažil se i tu opět sundati jí reformní kalhoty a sahal jí opět rukou přes blůzu na prsa a přes kalhoty na přirození; posléze že Marie K-ová po celou noc nemohla spáti, viděla všude samý oheň a měla horečku. Dlužno dále uvážiti, že skutek byl spáchán podle rozsudkového zjištění na Marii K-ové, dívce dvacetileté, v době noční v lese, jímž se ubírala zcela sama, že obžalovaný vyskočil na ni po obojkrátě z houští z nenadání, po druhé dokonce ze zadu, a že útok na K-ovou podnikl opětně. Vnější zjev, na-

svědčující trapnému stavu napadené, shledal nalézací soud právem v tom, že se nejen útokům obžalovaného až do zemdlení bránila, nýbrž také zejména při druhém výstupu hrozně křičela. Po prvé podařilo se jí obžalovaného se sebe shoditi, podle rozsudkového zjištění teprve po pěti minutách, a také pozdější výstup, tedy i násilí, vykonané při něm obžalovaným na K-ové, důsledně tudíž i trapný stav, v nějž ostatně byla uvedena již násilím, učiněným jí při prvním výstupu, nebyl podle toho, jak výstup vylíčen v rozsudku, rázu pomíjejícího. Právem uznal tudíž nalézací soud, že její trapný stav trval po delší dobu.

Čís. 2703.

Pojem »veřejné listiny« není v trestním zákoně blíže vymezen a dlužno jí podle §u 292 c. ř. s. rozuměti jednak listinu, vydanou v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, jednak listinu vydanou v předepsané formě osobou, požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném.

Živnostenská společenstva ve smyslu §§ 106 a násl. živn. ř. nejsou sice veřejnými úřady v technickém slova smyslu, jsou však korporacemi povahy veřejnoprávní (články správního organismu); listiny, jež zřizuje nebo vydává společenstvo nebo jeho představenstvo (zápisy a protokoly o usneseních společenstva), jsou veřejnými listinami ve smyslu § 199 d) tr. zák., zřídilo nebo vydalo-li je, plnic některou zákonem mu přikázanou funkci veřejné správy.

Pokud padělání protokolu o usnesení živnostenského společenstva (předsedou) jest přestupkem podle § 461 tr. zák., nikoliv zločinem podle §u 199 d) tr. zák.

Poradní protokoly sborových soudů jsou veřejnými listinami.

(Rozh. ze dne 18. března 1927, Zm II 229/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 3. března 1926, jímž byl obžalovaný obžalovaný pro zločin podvodu podle §u 197, 199 d) tr. zák., uznán vinným toliko přestupkem podvodu podle §u 461 tr. zák.

D ů v o d y:

Především dlužno zdůrazniti, že obžalovaný, jenž nepodal proti rozsudku nalézacího soudu zmateční stížnosti, nemůže toto své omeškání doháněti v řízení o zmateční stížnosti státního zastupitelství tím, že ve svém odvodu na tuto zmateční stížnost a též ústy svého obhájce při zrušovacím líčení vytýkal rozsudku zmatečnost podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. a navrhl jeho zrušení ve smyslu §u 290 tr. ř. Tyto vývody musely proto zůstati nepovšimnuty. Podle rozsudkového zjištění žádal obžalovaný, který byl předsedou společenstva svobodných a koncesovaných živností v L., ve výborové schůzi tohoto společenstva dne 14. prosince 1924 a povolení ke sloučení tří volných živností obchodních, jím na tři